

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
Силабус з дисципліни
«СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ
У ВИЩІЙ ШКОЛІ»

Рівень вищої освіти	3-й (освітньо-науковий)
Ступінь	Доктор філософії
Обсяг програми	2 кредити ЄКТС
Викладач	Дем'яненко Олена Олександрівна, канд. пед. наук
Профайл викладача	https://scholar.google.com/citations?user=hFSocEIAAAAJ&hl=ru
E-mail:	olena.demianenko@btsau.edu.ua (офіційне листування), ozaika@ukr.net (для індивідуально-групових консультацій)
Сторінка курсу в Moodle	https://teach.btsau.net.ua/course/view.php?id=1899
Консультації	<i>Очні:</i> 15-17.00, щосереди, ЦК, I поверх, відділ забезпечення якості освіти <i>Онлайн:</i> за домовленістю (групи у соціальних мережах, ел. пошта ozaika@ukr.net , Skype, Zoom тощо)
Пререквізити	попереднє опанування матеріалом із <i>дисциплін соціально-гуманітарної підготовки:</i> філософія, соціологія, історія та культура України, <i>а також комплексу фахових дисциплін,</i> з-поміж яких – організація ветеринарної служби та охорона здоров'я, професійна етика та комунікації.
Анотація до курсу	Розглядаються дидактико-методичні особливості викладання у вищій школі, основи системного управління навчально-творчою діяльністю студентів, інструментарій планування освітнього процесу в системі підготовки кадрів ветеринарної медицини. Акцентовано увагу на сучасних підходах до викладання у вищій школі на основі компетентнісного підходу.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання	Умови для його використання: акаунт на освітній платформі Moodle, доступ до мережі Інтернет, каналу YouTube, поштова скринька (бажано - на платформі Google), доступ до програм Zoom, Viber, Skype
--	--

МЕТА

- формування цілісної та логічно-послідовної системи знань про особливості підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкриття концепції, основ методології, теорії та інноваційної методики викладання навчальних дисциплін у системі вищої освіти.

Завдання навчальної дисципліни:

- 1) *опанувати* матеріал про теоретичні засади викладання навчальних дисциплін у системі вищої освіти, ключові поняття, категорії, методи, технології методики викладання у вищій школі;
- 2) з'ясувати місце методичної науки у системі наук;
- 3) *формувати* загальне уявлення про методику викладання у вищій школі як навчальну дисципліну, її мету і завдання;
- 4) *розглянути* особливості традиційних та інноваційних методів викладання у вищій школі, у тому числі – ефективних у системі неформальної освіти дорослих;
- 5) *опрацювати* сучасні педагогічні методи викладання;
- 6) *набути* практичних навичок аналізу й оцінки якості освітнього процесу за критеріями європейського освітнього простору;
- 7) *розвивати* навички планування, організації, проведення та аналізу різних видів навчальних і позааудиторних занять, використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку студентів;
- 8) *апробувати* інноваційні прийоми і форми організації навчання, що застосовуються в системі викладання навчальних дисциплін;
- 9) *розвивати* у студентів магістратури особистих якостей майбутнього викладача, лектора, тьютора, фасилітатора;
- 10) *виховувати* усвідомлення значущості самонавчання, професійного саморозвитку, психолого-педагогічного самовдосконалення.

У результаті опанування дисципліною будуть сформовані компетентності, що узгоджуються із загальними та професійними якостями, набутими під час вивчення фахових дисциплін.

Очікувані результати навчання

Формування здатності спілкуватися та досліджувати передбачає досягнення відповідних програмних результатів навчання:

Результати навчання	Методи оцінювання результатів навчання
Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями і вміннями, необхідними для виконання професійної діяльності за спеціальністю «Ветеринарна медицина».	<i>Репродуктивно-творчі, проєктні:</i> захист індивідуального проєкту у форматі фрагменту заняття з фаху + мультимедійна

	презентація заняття
Знати принципи організації, форми здійснення навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел під час підготовки до занять, застосування активних методик викладання.	<i>Репродуктивно-творчі:</i> <i>письмові:</i> модульні контрольні роботи: 1 – комбінована тестова робота; 2 – есе; <i>усні:</i> участь в обговоренні питань
Розуміти шляхи впровадження результатів наукових досліджень з ветеринарної медицини у навчальний процес.	<i>Евристичні, проблемні:</i> участь у диспуті з теми
Уміти проводити критичний аналіз, оцінку нових наукових положень та ідей щодо ветеринарної медицини.	<i>Евристичні, проблемні:</i> моделювання заняття для студентів просвітницького змісту (полемічного, з використанням прийомів дебатів, мозкового штурму)
Мати досвід спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю загалом, а також у сфері професійної діяльності за спеціальністю «Ветеринарна медицина».	<i>Проблемні:</i> активна участь у практичних заняттях, де моделюються ситуації діалогу
Професійно презентувати результати своїх досліджень, мати досвід практичного використання іноземної мови у педагогічній діяльності.	<i>Евристичні, дидактично-ігрові, проблемні:</i> проведення фрагменту заняття для колег-аспірантів, перегляд-аналіз відеолекцій іноземною мовою (TED-channel)
Мати досвід роботи в команді, навички міжособистісної взаємодії.	<i>Інтерактивні:</i> участь у груповій роботі на заняттях
Використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології під час спілкування, обміну інформацією, збору, аналізу, оброблення, інтерпретації різних джерел з ветеринарної медицини.	<i>Проектні:</i> підготовка мультимедійних презентацій за рекомендаціями та алгоритмом

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

«Карта» вивчення дисципліни

№ з/п, дата	Тема і зміст лекцій	Тема практичного заняття	К-сть год.
Змістовий модуль 1.			
<i>Теоретико-методологічні основи методики викладання у вищій школі</i>			
1	Мета і завдання курсу «СМВуВШ» в системі підготовки кадрів із ветеринарної медицини. Європейська освітня інтеграція. Болонський процес і освіта в Україні. Структура вищої освіти, рівні підготовки спеціалістів, система ЗВО		2/0

2	Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки	Організаційно-методичне і навчально-методичне забезпечення навчально-виховного процесу	2/4
3		Організація аудиторної роботи зі студентами. Роль кафедри в управлінні навчальним процесом	0/2
Змістовий модуль 2.			
<i>Організаційно-управлінські аспекти освітнього процесу в системі вищої школи</i>			
3	Методи викладання у вищій школі. Види навчальних занять, їхні функції та класифікації.	Композиційна структура навчального заняття відповідно до типології. Традиційна методика та інноваційні форми організації занять	2/2
4	Контроль, його мета і функції. Види оцінювання та контролю. Моніторинг якості освіти	Види оцінювання (формульоване, підсумкове) та контролю (поточний, проміжний, підсумковий). Підготовка і організація проведення контролю. Засоби ІКТ, інформаційно-освітні платформи та їх роль у контрольно-оцінювальній діяльності викладача	2/2
5	Продуктивні методи навчання та інноваційні педагогічні технології	Форми активізації навчального процесу з метою забезпечення суб'єктно-суб'єктної взаємодії у навчальному процесі. Захист проєктів	2/2
6		Активні методи навчання у вищій школі. Досвід неформальної освіти у вищій школі. Захист проєктів	0/2
7	Образ викладача сучасного закладу вищої освіти. Його роль у контексті реформування вищої освіти	Викладач очима студентів. Типології психолого-педагогічного образу викладача вищої школи.	2/2
8	Управління навчально-творчою діяльністю студентів: організаційний, психолого-педагогічний та методичні аспекти	Методика організації проєктної та виробничо-практичної діяльності студентів у контексті компетентнісної вищої освіти. Захист проєктів	2/2
Всього годин			14/16

*** **Навчальні матеріали та ресурси.** У процесі навчання використовуються актуальні медіаресурси: дидактичні, програмні, бібліографічні, бібліотечні. Серед них – нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази): сайт Міністерства освіти і науки України, Урядовий портал, освітньо-наукові ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, методичні та популярні матеріали тощо.

Рекомендаційні джерела до курсу:

1. *Malcolm S. Knowles. Andragogy: an emerging technology for adult learning // Reprinted from The Modern Practice of Adult Education: From Pedagogy to Andragogy, copyright 1970 by Malcolm S. Knowles. Reprinted with the permission of the publisher, Cambridge Book Company. – 53-70 pp.*
2. Prometheus : платформа масових відкритих онлайн курсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://prometheus.org.ua/>
3. Дем'яненко О.О. Розвиток психолого-педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників університету в умовах неформальної освіти / О.О. Дем'яненко // Соціально-педагогічні основи розвитку особистості в сучасних умовах комунікації: досвід, проблеми, перспективи: мат. II Всеукр. наук.-практ. конф. (14 листопада 2018 року). – Київ, 2018.– С. 201-205.
4. Активні форми взаємодії викладача і студентів у навчально-виховному процесі вищої школи : організаційно-методичні аспекти : навчально-методичний посібник [для викладачів і наставників академічних груп] / О.О.Дем'яненко. – Біла Церква, 2019. – 35 с.
5. Креативність та освіта: чому це має значення // ВИЩЕ : Спільнота для навчання та викладання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://gohigher.org/creativity and education>
6. Метод шести шляп мышлення Едварда де Боно // На волне Перемен. Лучше и лучше! [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://30kapel.com/metod-shesti-shlyap-myshleniya-edvarda-de-bono/>
7. Пихтіна Н.П. Основи педагогічної техніки : навч. посіб. / Н.П.Пихтіна. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 316 с.
8. Тарханова И.Ю. Интерактивные стратегии организации образовательного процесса в вузе : учеб. пос. – Ярославль : Изд-во ЯГПУ, 2012. – 67 с.
9. Технології професійного розвитку педагогів: методичний poradnik / Упорядники: Тамара Михайлівна Сорочан, Марина Іванівна Скрипник; навч.-метод. посіб.; Держ. вищ. навч. закл. «Ун-т менедж. освіти». – К., 2016. – 231 с.
10. TED talks: ресурс некомерційних відеоконференцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ted.com/talks?language=uk>

Політика курсу

✓ Щодо методики навчання.

Передбачені програмою **аудиторні заняття** повноцінно реалізують мету студентоцентрованого навчання. Під час їх проведення використовуються елементи і прийоми: рефлексії, панельної дискусії, дидактичної гри, тренінгу, групового навчання, мозкового штурму тощо. За формою це: *лекції-бесіди, презентації і захисти проєктів, проблемний семінар, заняття з елементами рольових ігор і ситуативних вправ, з використанням засобів ІКТ, технологій медіаосвіти, критичного мислення, кейсового навчання тощо.* **Самостійна робота** студентів передбачає реалізацію *проєктного підходу*, а кінцевим результатом її є демонстрування змодельованого Вами самостійно фрагменту

інноваційного навчального заняття (індивідуальні та групові проекти). Важливим є демонстрування особистісного бачення форми інноваційного заняття та визначення факторів подальшого професійного розвитку викладача.

✓ **Щодо консультацій.**

Здійснюється за графіком індивідуально, у тому числі – онлайн (Viber-група, електронна пошта, соціальні мережі Facebook Skype тощо), а також аналізу виконання творчо-практичних і дослідницьких завдань, винесених на поточний, модульний, підсумковий контроль (feedback). Можуть здійснюватися за груповою формою.

✓ **Щодо навчальної взаємодії та академічної мобільності.**

Передбачає вільне спілкування за змістом матеріалу, обговорення, дискусія й обмін судженнями.

Вітається спроможність студентів самостійно відшукувати в медіаджерелах, наукових джерелах актуальних відповідей на запитання до занять, тем.

Можливо працювати у гнучкому темпі, мати право на перескладання/ доопрацювання завдань і проектів (окрім модульних контрольних робіт, які виконуються у визначений день і не перескладаються). Пропущені заняття відпрацьовуються пропонованими видами самостійної діяльності студентів (виконання одного з пропонованих у темі завдань).

Модульний контроль є обов'язковим і проводиться двічі за семестр.

Захист проектів є прилюдним для студентів групи. З викладачем узгоджується термін прилюдного захисту й презентації індивідуальних навчально-дослідницьких проектів.

Допускається врахування персональної участі у заходах неформальної освіти, сертифікаційні результати якої враховуються у поточному та модульному оцінюванні (наприклад, курси на платформах дистанційного навчання Prometheus, Ed-Era, Coursera тощо).

✓ **Щодо академічної доброчесності.**

У ході виконання всіх завдань обов'язковим є дотримання правил академічної доброчесності, що передбачає творчий і самостійний підхід до опрацювання використаних джерел, коректні цитування й посилання на праці вчених, методистів, практиків. У разі будь-яких інших непорозумінь та питань щодо відхилення від загальної політики курсу відносини регулюються згідно з Положенням про академічну доброчесність: https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/quality/polog_akadem_dobrocheshnist.pdf

Форми поточного та підсумкового контролю

Загальна система оцінювання	<i>Залік не передбачає виконання «залікової підсумкової роботи». Бали за різні види робіт виконуються упродовж семестру</i>
За видами робіт	
Вимоги до письмової роботи	У межах курсу з-поміж видів робіт є: <ul style="list-style-type: none"> ✓ тематична тестова рефлексія №1 (до 10 балів), ✓ комбінована тестова робота за теми 1 і 2 (МКР_1 – до 15 балів), ✓ комп'ютерне тестування з теми 3 (МКР_2 – до 15 балів), ✓ аналіз фрагменту англomовної міні-лекції (С/Р – до 10 балів)
Вимоги до виконання та захисту ІНДЗ	Проектна робота, яка виконується у 2 етапи: <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1 етап – опис алгоритму-сценарію навчального заняття (з обраної дисципліни) та підготовка його презентації; ✓ 2 етап – моделювання фрагменту власного заняття в студентській аудиторії (до 15 хв.). <p>Загальна сума балів за ІНДЗ – до 25.</p>

Вимоги підготовки усної відповіді	Студентам пропонується різні формати підготовки усної відповіді: виступ із повідомленням, інформаційна доповідь за дібраними джерелами, участь у дискусії, виступ, робота в групі («мозковий штурм») – max 5 балів за кожне
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання модульних контрольних робіт (2), есе (1) і захист ІНДЗ (1) є обов'язковою умовою для позитивного складання заліку

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Завдання виконано у повній мірі. Здобувач вищої освіти демонструє вміння аналізувати і оцінювати психолого-педагогічне і методичне явище, процеси, при цьому застосовує методи індукції та дедукції, узагальнення у ході аналізу конкретних ситуацій, вміє робити самостійні висновки, інтерпретувати й критично осмислювати, обґрунтувати свої твердження.
«Добре»	Завдання у цілому виконано 75 % обсягу, проте є певні недоліки у виконанні роботи – ознаки неповноти, недостатньої аналітичності та критичності, фактичні помилки, недостатність розуміння опрацьованого матеріалу. Здобувач вищої освіти здебільшого виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, робити самостійні висновки.
«Задовільно»	Завдань виконано частково, не більше ніж на 55%. Подаються розрізнені факти, називаються психолого-педагогічні та методичні явища, однак слабо виявлено при цьому здатність аналізувати й інтерпретувати опрацьований матеріал. Здобувач вищої освіти не повною мірою орієнтується у виявлених фактах, недостатньо обґрунтовує твердження та висновки.
«Незадовільно»	Здобувач вищої освіти не виконав 55% завдання. Порушено факти, виявлено невміння аналізувати дидактико-методичні явища, факти, події, нездатність робити самостійні висновки та їх обґрунтувати.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення аспірантів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано/ незараховано.

Оцінка «зараховано» (60-100 балів) ставиться здобувачеві вищої освіти третього рівня, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбаченні програмою, ознайомлений з

основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1-59 балів) ставиться аспірантові, який не виконав передбачених програмою завдань і не опанував навчальний матеріал, відповідно, не може продовжити навчання без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C	Задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Захист ІНДЗ	Загальний бал
Максимальний бал	10	20	20	30 (15 x 2)	20	100